

en 1ste Del af en 10-aarig Bevilling, og denne Bevilling er ikke paa 6,000 Kr., men paa 12,000 Kr., saa at de 30,000 Kr. synes at være fordultet, og vi faar en Bevilling, der er dobbelt saa stor som den oprindeligt givne. Det var ikke saa lille en Forandring, talmæssigt set, men Forandringen er i Virkeligheden endnu større, idet det i Anmærkningerne oplyses, at Carlsbergfonden skal tilføje andre 120,000 Kr.; saa at vi i Stedet for de oprindelige 60,000 Kr. kommer til 4 Gange 60,000 Kr. Og endelig ses det, at denne Bevilling oprindelig var givet Verner Dahlerup og den Gyldendalske Boghandel, men i Aar gives den til Det danske Litteraturselskab. Det er altsaa en ganske anden Institution, der nu tager fat paa denne Ordbog. Man maa uvilkaarlig spørge, om der her er foregaaet en Paladsrevolution, eller hvad det er, der er sket. At der maa være sket noget, er aldeles sikkert. Den Gang vi bevilgede de 10 Gange 6,000 Kr., kom der et Prøvehæfte, der skulde vise, hvordan denne Ordbog vilde komme til at se ud. Nu da vi begynder paa en frisk, om jeg saa maa sige, er der kommet et andet Prøvehæfte, og dette nye Prøvehæfte er bygget over en hel anden Plan, end det gamle Prøvehæfte var, som vi saa for nogle Aar tilbage. Jeg vil ikke sige, at jeg ikke vil være med til at støtte dette nye Foretagende; det er muligt, det vil jeg ikke udtale mig om her. Det er nok muligt, at det er et rationelt Foretagende, og jeg kan i alt Fald se, at her foreligger en ganske bestemt Plan, og jeg tror en overvejet Plan, saaledes at vi, naar vi ofrer de to Gange 120,000 Kr., hvoraf Staten skulde give 120,000 Kr. og Carlsbergfonden 120,000 Kr., faar en Ordbog ud af det inden en alt for uforholdsmæssig lang Tid. Derimod er jeg ganske sikker paa, at den første Bevilling ikke har været vel overvejet, og de Planer, som kom frem den Gang, maa enten have været af en saare storstilet Art eller have været prægede af ikke saa ringe Mangel paa Evne til at begrænse. Jeg vil nu haabe — thi jeg tror, at vi har Brug for en dansk videnskabelig Ordbog —, at den højtærede Kultusminister kan give saadanne Oplysninger om denne Sag, der, som sagt, i høj Grad har været inde under Forvandlingens Lov, at den kan komme til at gaa sin Gang. Grunden til, at jeg omtaler den saa udførligt, er, at jeg selv rejste Spørgsmaalet i Fjor, da vi havde bevilget de 4 Gange 6,000 Kr.; da rejste jeg Spørgsmaalet indenfor Finansudvalget

og ønskede at faa nogle Oplysninger om, hvordan det egentlig stod til, hvad Arbejde der var gjort for de 4 Gange 6,000 Kr., der allerede var udbetalte, og jeg kunde tænke mig Muligheden af, at det er denne Undersøgelse, som har sat den Kommission i Bevægelse, der var sat til at varetage Statens Interesser, og hvis det er Tilfældet, maa jeg jo glæde mig over, at jeg kom med denne Forespørgsel, thi denne Paladsrevolution viser i alt Fald, at man har fundet, at der var noget i Vejen.

Jeg vil ogsaa gøre en Bemærkning om det kongelige Teater. Der staar paa Finanslovforslaget det sædvanlige faste Tilskud paa 125,000 Kr., men det ved vi jo alle, at det er et nominelt Tilskud, et Tilskud, som efterfølges af en Overskridelse, saaledes at det regnskabsmæssige Beløb bliver et helt andet. Jeg er ikke kyndig paa det Punkt, saa jeg tør ikke paatage mig at kritisere Teatrets Ledelse, men der er et enkelt Punkt, jeg vil hænlede den højtærede Kultusministers Opmærksomhed paa, og jeg kan gerne knytte det til et enkelt Navn, nemlig Skuespiller Mantzius. Han var syg for et Aars Tid eller to siden og fik saa sin Afsked med Pension fra det kongelige Teater. Saa dukkede han op som Filmskuespiller — det er der vel ikke noget at sige til, skønt det tyder paa, at Helbredet ikke var saa daarligt, som man antog —, og han har senere i Efteraaret været paa Tourné i mange Provsbyer og er blevet modtaget med stort Bifald, og Manden synes at være i fuld Vigueur. Det sidste, jeg nu har set, er, at han skulde have modtaget Tilladelse til at tage Engagement ved et Teater her i København, og saa forekommer det mig virkelig, at Legen begynder at blive lidt for morsom. Denne Skuespiller, der synes i høj Grad at være up to date i Retning af Forretningssans, er altsaa pensioneret fra det kongelige Teater, men optræder paa et andet Teater og er derved Konkurrent til det Teater, der er saa elskværdigt at pensionere ham, fordi han er syg. Der maa, forekommer det mig, være et Punkt, hvor Gemytligheden hører op, og hvis der er flere af den Slags Tilfælde, kan jeg godt forstaa, at det kongelige Teater kan faa et Underskud, thi det er virkelig en Drift, med hvilken der er al mulig Grund til at vente, at Teatret ikke kan betale sig.

Dette giver mig Anledning til at gøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Vilhelm Rasmussen), som ved Begyndelsen af dette